

Sygn. akt IV U 300/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 października 2014r. w S.

odwołania H. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia (...)r. Nr (...)

w sprawie H. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do niezrealizowanego świadczenia

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że H. B. przysługuje prawo do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłym K. B. za miesiące listopad i grudzień 2013r.

Sygn. akt IV U 300 /14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...)r. znak: (...) organ rentowy na podstawie art.136 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił H. B. prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym synu K. B. za miesiąc listopad i grudzień (...)r. wskazując, że H. B. nie spełnia warunków do przyznania renty rodzinnej, gdyż zmarły nie przyczynił się do jej utrzymania.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła H. B. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu odwołania skarżąca wskazała, że zmarły był na jej utrzymaniu, nie miał środków do życia, ani na leczenie, nigdzie nie pracował, nie pobierał zasiłku dla bezrobotnych, chorował na nowotwór. Odwołująca się mieszkała razem z K. B. i prowadzili wspólne gospodarstwo domowe (odwołanie k.2).

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3-4).

Sąd ustalił, co następuje:

Dnia (...)r. K. B. złożył do organu rentowego wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy (wniosek k.1-3 akt rentowych). K. B. w okresie od dnia (...)r. pracował jako cieśla w (...) K. A. w M. (świadczenie pracy k. 10 akt rentowych), następnie od (...)r. był zarejestrowany jako bezrobotny w Powiatowym Urzędzie Pracy w M. i w okresie od (...) pobierał zasiłek dla bezrobotnych (zaświadczenie z PUP k.11 akt rentowych), który nie wystarczał mu na pokrycie kosztów utrzymania. Od(...)r. ubezpieczony K. B. nie miał żadnych dochodów i pozostawał na wyłącznym utrzymaniu matki H. B. z którą mieszkał i prowadził z nią wspólne gospodarstwo domowe. H. B. opiekował się K. B., bowiem wymieniony chorował na nowotwór, zapewniała mu wyżywienie, opłacała wszystkie rachunki, kupowała mu leki. K. B. był bezdzietnym kawalerem i utrzymywał się z renty rodzinnej uzyskiwanej przez H. B. w kwocie 1400zł (zeznania H. B. k. 9v).

Organ rentowy skierował K. B. na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 19 grudnia 2013 r. stwierdził, że wymieniony od dnia (...)r. jest całkowicie niezdolny do pracy, a od (...)r. jest niezdolny do samodzielnej egzystencji. Lekarz orzecznik ZUS, stwierdził również, że przewidywany okres trwania całkowita niezdolność do pracy i do samodzielnej egzystencji to (...)r. (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dn. 19.12.2013 r. k.13 akt rentowych). Dnia (...) K. B. zmarł (skrócony odpis aktu zgonu k. 24 akt rentowych).

Dnia 13 stycznia 2014 r. H. B. wystąpiła z wnioskiem do organu rentowego o wypłatę niezrealizowanego świadczenia po synu K. B. za miesiące listopad, grudzień (...)r. (wniosek k. 26-27 akt rentowych), który decyzją z dnia (...) został rozpoznany odmownie przez organ rentowy (decyzja z dn. (...) r. k. 31 akt rentowych).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, obdarzonego przez Sąd wiarygodnością.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 136 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Niezbędnym warunkiem domagania się przez uprawnionych członków rodziny wypłaty świadczenia należnego po zmarłym uprawnionym do emerytury/renty jest uprzednie zgłoszenie przez niego wniosku o świadczenie (zob. wyrok SN z dnia 23 kwietnia 1997 r., II UKN 77/97, OSNAPiUS 1998, nr 2, poz. 55 oraz wyrok SA w Gdańsku z dnia 20 lipca 2011 r., III AUa 254/11, POSAG 2011, nr 3, s. 105-112). Przepis ten dotyczy zatem tych zmarłych emerytów i rencistów, którzy jeszcze nie pobierali świadczeń, lecz przed śmiercią wystąpili z wnioskiem o emeryturę/rentę, w przeciwnym wypadku bowiem bezprzedmiotowy byłby zapis ust. 1 in fine o pozostawianiu uprawnionego na utrzymaniu członka rodziny czy też regulacje zawarte w ust. 2 i 3, w których jest mowa o dalszym prowadzeniu postępowania nieukończonego wskutek śmierci zainteresowanego.

Zgodnie z orzecznictwem Sądów Apelacyjnych „za osoby pozostające na utrzymaniu innych członków rodziny” w rozumieniu art. 136 ust. 1 w/w ustawy uważa się osoby, które bądź to nie posiadają żadnych własnych świadczeń emerytalno-rentowych (gdyż dopiero wystąpiły z wnioskiem o nie), bądź też pobierają wprawdzie takie świadczenia, ale w najniższej wysokości przewidzianej ustawą, a koszt zaspokajania ich usprawiedliwionych potrzeb jest znacznie wyższy (por. wyroki SA: we W. z dnia (...)r., III AUa 516/12, LEX nr 1217827; w K. z dnia (...)r., III AUa 1439/12, LEX nr 1314760 oraz w S. z dnia (...)r., III AUa 20/13, LEX nr 1378797);

Sąd podziela przy tym pogląd wyrażony w judykaturze, że świadczenie doraźnej pomocy, a nawet opieki nie wchodzi w zakres pojęcia "pozostawanie na utrzymaniu"; pojęcie to bowiem ma ściśle materialne znaczenie, a miarą jego jest zapewnianie środków pieniężnych koniecznych do zaspokojenia "usprawiedliwionych potrzeb" osoby będącej na

utrzymaniu (wyroki SA: w K. z dnia (...), III AUa 2026/10, LEX nr 1102954 i w B. z dnia (...), III AUa 1278/12, LEX nr 1324660).

W okolicznościach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości, że K. B. po (...) nie miał żadnych dochodów i pozostawał do śmierci, na wyłącznym utrzymaniu matki H. B., która zapewniała mu utrzymanie, wyżywienie, opłacała rachunki, kupowała leki. Wymienieni razem mieszkali i prowadzili wspólne gospodarstwo domowe. W okresie zaś od (...)r. K. B. otrzymał zasiłek dla bezrobotnych w kwocie łącznej (...), zł brutto tj. ok.(...)miesięcznie. Powyższa kwota również nie wystarczała na pokrycie kosztów jego utrzymania i leczenia, dlatego głównym źródłem jego utrzymania było świadczenie rentowe uzyskiwane przez jego matkę H. B. w kwocie(...)zł miesięcznie. K. B. zmarł jako bezdzietny kawaler, dlatego uprawnioną osobą do złożenia wniosku o wypłatę niezrealizowanego świadczenia jest jego matka, na utrzymaniu której pozostawał (zob. wyrok SA w Ł. z dnia (...), III AUa 166/96, OSA 1997, z. 11-12, poz. 47).

Zgodnie z art.57 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Mając na uwadze materiał dowodowy zgromadzony w sprawie bezspornym jest, że K. B. orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z dnia (...)r. został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy od dnia (...)r., a od dnia (...)r. za niezdolnego do samodzielnej egzystencji (k.25 akt rentowych), jak również, że powyższa niezdolność powstała w okresie ubezpieczenia. Udowodniony został również wymagany okres składkowy i nieskładkowy do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (karta przebiegu zatrudnienia k. 18 akt rentowych). Mając na uwadze powyższe K. B. przysługiwało prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od (...)r. i za miesiące listopad i grudzień (miesiąc, w którym nastąpił zgon uprawnionego) powyższe świadczenie jako niezrealizowane powinno być wypłacone H. B..

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.